

de l'Anglesola («Iglesuela del Cid»); *lez albarèdes*, *l'albarèda* Portell (xxviii, 64.8), Castellfort (1961), pobles on m'asseguren que ja és de llengua castellana.

Fa uns deu anys que ha quedat abandonat. Val la pena de llegir la descripció que fa de l'abandonament Josep M.ª Espinàs, en el bell llibre *A peu per l'Alt Maestrat* (1991, pp. 106-111), pàgines plenes de l'emoció que causa la desaparició d'aquesta vida muntanyenca, trèmula de la tragèdia individual de nobles ànimes rústiques: magnífica reeixida literària.

Doc. ant. com nom de la riera, dita també *Rambla de Cellumbres* o *Selumbres* en la descripció de les afr. de Morella, a. 1249: «la Calçada de la Cabriella --- ad rivum de las Albaredas --- super ad Matham de Enego Sanç --- rivum qui venit de Cantavella» a. 1249, llegit en els capbreus de l'arxiu municipal de Cinctorres (xxviii, 10.13).

4) Pda. *l'aybarèda* en el Flamicell, te. de Pobellà (xxxii, 126.25).

5) Amb metàtesi: *L'Aubadera*, «que és un bosquet d'àlberts i oms, de tamarius, joncs i herbes salvatges» Bladé, *Benissanet*, 69-70.5. També en el Conflent, com a pda. de Finestret (1960).

6) Altres derivats colle. d'aquella arbre: *Les Albaroses*, pda. d'Irigo i una altra de Durro, a la vall de Boí (xiii, 188).

7) *Albaret*, colle. en -ETUM, llog. confentí agr. a Toès: Alart, *BSAL Pyr-Or.* x, 81 (corromput «Mas del Baret» en el m. al 100.000). Doc. ant. *Albareto*, *Albaretum*, en dos docs. de 878, Colle. Mor. ii, 184 i Abadal, *Eixalada* 158; *ibid.* 155. Ponsich, *Top.* 125, hi afegeix *mons Albaretum* 958; *Alberet* 1494, *-beret* 1750.

Albars o *Aubàs* (Segre Mitjà, Rbg. etc.), V. *Aubàs* *Albars* és com caldria escriure el nom del determinatiu del poble de *Sant Martí d'Albars* (*del Bas* en l'erònia, grafia oficial), a l'alt Lluçanès. En parlem a l'article *Aubàs Albatret*, V. *Almatret* *L'Albea*, V. *ALBA*, *Vall d'~*

ALBARELLS, poblet d'Anoia, agregat a Argençola. al S. de Calaf.

PRON. POP. *albarèls* Sta. Coloma de Q., Freixenet (1920).

DOC. ANT. *Alberels* --- *Albarel* --- a. 986 (*Cart.* de St. Cugat i, 148);¹ *Albarel* 1012 (*id.* ii, 88); «de Jorba et de *Albarells*» 1066 [-*atells* suposo err. tip.] CCandi (*Misc. Hi. Cat.* ii, 8); Pere d'*Albarells* a. 1275 (*MiretS*, *Templ.* 277); «par. S. Martini d'*Albarels*» 1331 (Junyent, *Misc. Griera* i, 377). En canvi Pladevall llegeix *Albanels* en les seves llistes parroquials de Vic, de c. l'a. 1100, en la núm. 1 i 2, i *Albanel* en la 3 (*Osona* i, 1984, p. 73), però essent grafia isolada aquesta *n* ha de venir d'un error de còpia. *Los Albarells* 1359 (*CoDoACA* xii, 53).

Deu ser colle. en -ET(V)LOS del nom d'arbre *alber* (ALBĀRUS II., pre-romà, *DECat* i, 144); més aviat que derivat (com *Albet*, *Albar* etc.) del II. ALBUS 'blanc'.

És nom que apareix repetit a diversos termes de la zona central valenciana, designant-hi partides rurals. A Sueca *Alberell* (xxxii, 20.24),² *L'Alberell* a Polinyà (xxxii, 67.5); *Albarells* a Guadassuar (xxxii, 58.8).

Aquests noms valencians poden tenir el mateix ètimon que el nom de colle., de l'Anoia: no s'hi veu cap entrebanc. En el P. Val., però, també podem especular sobre la possibilitat que siguin derivats de l'arabisme que ha donat el del poble d'*Albal* (*al-ba'el* 'el secà'), amb dissimilació *l-ll* > *-r-ll*; sigui com a diminutiu català d'aquell, sigui amb l'anomenat superlatiu islàmic *ba'el él-Lāb* 'el gran secà, el magnífic secà'.

¹ Només en la còpia interpolada, S. xii, és on es llegeix l'afr.: «puçol quem dicunt Gardiola de *Alberels* --- de parte circi, dicto pujol ante *Albarel*» (*Cat. Car.* ii, 200 n. 42). — ² Encara que aprop d'aquest hi ha un indret dit *L'Alber*, deu ser casual, car el cas no es dona en el dels altres dos pobles, i també ens en dissuadeix la terminació *-arells* de Guadassuar, i l'ús sense article en el de Sueca. Però és bona ocasió per anotar ací que aquest *Alber* reapareix en altres llocs val.: *L'Albe* a Montesa (xxxii, 57.13), que ja és sabut que en posició àtona final la *-r* fou caduca fins en els parlars val. (*caracte*; d'on les ultracorreccions tipus *vèndrer*, *bàtrer*); la *Flor de l'Albe(r)*, bancal, a la Torre d'En Domenge, xxviii, 137.11. Dels mots derivats i compostos, com *Albareda*, *-eredes*, *Albaroses*, *Puigdalber*, ja no cal parlar ací.

ALBATARREC

Poble 5 k. al S. de Lleida, a la vora esquerra del Segre. Quasi bastaria reproduir el que tinc ja publicat. Comencem per això. El nom oficial avui és *Albatàrrec*, però en realitat pocs vells en el país pronuncien res més que *Albatàrri* o *Lo Batàrri*, sense la *-c*: me n'he assegurat moltíssimes vegades en tota la comarca.¹ I sense *-c* va ser efectivament la forma antiga: *Albatàrre* 1191 (*MiretS*, *TemplH.* 335); *Albatàrre* 1228 (*GGC* 210, 227, 143, 132n.); *Albatàrre* 1359 (*CoDoACA* xii, 20). És tracta d'una *-c* secundària com la que alguna vegada s'afegeix en català darrere una *-e* final àtona, com en *tàvec* per *tave* TABANUS, *tomàtec* del cast. *tomate*, *ràtec*, *càdec* (*DECH*, *DECat*); o en el dialectal *ràvec* per *rave* (cf. encara casos anàlegs s. v. *But-sènit/-ènic*); però aquesta forma alterada ha assolit, fora de la nomenclatura oficial present, molt escassa i tardana difusió.

És un nom important, sobretot com a fita ètnica, car es troba en ple país ilergeta, ja al S. de Lleida. I no obstant hi ha una etimologia ben convincent a base del basc. Aquest poble està edificat en terreny elevat damunt el riu, del qual es troba a molt poca distància; les parets del casal dit *Lo Castell*, en la part més alta de la població, cauen directament sobre les vores del Segre. Coneguda aquesta pujada abrupta, veiem que li convé com a ètimon el basc *nav.*, *ronc.*,